

Ewaluacja programu wychowawczego pt. „ Uczestniczę w kulturze”

Ewaluacja programu przeprowadzona została zgodnie z planem w dwóch etapach:

1. w trakcie realizacji programu
2. po zakończeniu realizowania programu.

Podczas trwania programu szczególną uwagę zwracałam na umiejętność odpowiedniego zachowania się uczniów w różnych przybytkach sztuki oraz podczas spotkań, a także na sposób przyjmowania przez nich dzieła sztuki i dobór odpowiedniego stroju. Z radością mogę stwierdzić, że moi uczniowie wszędzie wyróżniali się pozytywnie wśród innych odbiorców sztuki. Każde kolejne wyjście utwierdzało ich w przekonaniu, że należą do wybrańców, znawców sztuki i nie trzeba im było już niczego przypominać na temat zachowania. Po każdym wydarzeniu kulturalnym, w którym brali udział, jeszcze stojąc na przystanku czy też jadąc tramwajem, prowadziliśmy dyskusje na temat tego, co zobaczyliśmy czy też usłyszeliśmy, ocenialiśmy je na świeżo. Z uwagą śledziłam wszystkie komentarze, nawet niepochlebne. Zawsze prosiłam, żeby uczniowie motywowali swoją opinię. To pozwalało zrozumieć mi, czy wybór miejsca lub wydarzenia kulturalnego był trafny.

Podstawą do przeprowadzenia końcowej ewaluacji programu była ankieta, którą wypełniali moi uczniowie tuż przed opuszczeniem murów naszej szkoły. Anonimowy kwestionariusz wypełniło 23 spośród 26 uczniów mojej klasy, w tym 14 dziewcząt i 9 chłopców. Pytania skierowane do nich miały na celu sprawdzenie, czy i w jakim stopniu zadania, które sobie postawiłam, udało się zrealizować.

Pierwsze pytanie dotyczyło instytucji krzewiących kulturę poznanych podczas trwania programu. Dziewczęta wykazały się lepszą pamięcią, bo częściej podawały pełne nazwy instytucji. Oto odpowiedzi:

DZIEWCZĘTA	CHŁOPCY
Opera- 13 Opera Śląska w Bytomiu-3	Opera – 7
Teatr- 12 Teatr Śląski w Katowicach-4	Teatr – 7
Muzea-11 , Muzeum w Bytomiu-2	Muzeum – 5
Filharmonia-14, Filharmonia Śląska-1	Filharmonia – 7
Radio-1 , Radio Katowice-2	Radio-4 , Radio Katowice-1
Galeria w Chorzowie- 1	Galeria - 2

W odpowiedziach o zapamiętane przedsięwzięcia z dziedziny kultury, w których uczniowie wzięli udział, mamy spore rozbieżności między dziewczętami i chłopcami. Okazało się, że chłopcy niemal nie pamiętają nic konkretnego. Wskazuje na to poniższe zestawienie:

DZIEWCZĘTA	CHŁOPCY
<i>Romeo i Julia</i> – 11	<i>Romeo i Julia</i> – 2
<i>Halka</i> – 10	<i>Halka</i> – 2
<i>Straszny dwór</i> – 11	Koncert w filharmonii – 2
Koncert w filharmonii – 6	Wystawa malarstwa – 1
Lekcja w muzeum – 7	Opis obrazu w muzeum – 1
Lekcja w Teatrze Śląskim – 3	Wystawa Salvadora Dali – 1
Wystawa obrazów w Muzeum Śląskim – 1	Wystawy – 1
Wystawa Salvadora Dali – 2	Przedstawienia - 1
Wystawa o Papieżu – 2	
Wystawa o kulturze dawnego Śląska – 1	
Wystawa w Muzeum Górnośląskim - 2	

Niepokojące jest to, że pięcioro uczniów (czterech chłopców i jedna dziewczyna) nie podało ani jednej odpowiedzi.

Wśród wydarzeń kulturalnych o największej sile oddziaływania dziewczęta wymieniły przedstawienie w Teatrze Śląskim w Katowicach pt. *Romeo i Julia* (8 osób), choć ich motywacje były bardzo różne oraz lekcję w Teatrze Śląskim, która pozwoliła zajrzeć „ od kuchni” do tego przybytku sztuki (5 osób). Na chłopcach największe wrażenie zrobił koncert w Filharmonii Śląskiej w Katowicach (3 osoby) i wizyta w rozgłośni radiowej (2 osoby). Tylko w jednym przypadku powtórzył się wybór dziewczynki i chłopca, którzy wpisali tu wizytę w operze, bo nigdy przedtem w niej nie byli.

W czwartym pytaniu poprosiłam o umieszczenie pojęć, tytułów i nazwisk z dziedziny kultury w odpowiednich rubrykach. Analiza zadania przyniosła ciekawe spostrzeżenia. Dziewczęta podały tylko 257 prawidłowych odpowiedzi na 426 możliwych, co stanowi tylko 60,32 %, natomiast chłopcy odpowiedzieli prawidłowo w 69,69 %, umieszczając w odpowiednich miejscach 207 pojęć na 297 możliwych.

Wynik jest tak niekorzystny dla dziewcząt, gdyż one, nie znając prawidłowego rozwiązania aż w 197 przypadkach nie udzieliły odpowiedzi, a chłopcy, nie bojąc się popełnienia błędu, tylko w 40 przypadkach pominęli

trudne terminy. Obie grupy natomiast najczęściej problemów miały z następującymi hasłami: Ksawery Dunikowski, Dymitr Szostakowicz, Grzegorz Jarzyna, Leon Wyczółkowski, Krystian Zimerman, *Pegaz*. Powyższe zadanie uzmysłowiło mi, że dziewczęta odbierają sztukę przede wszystkim emocjonalnie, zapamiętując wrażenia, a chłopcy traktują ją jako źródło wiedzy.

W kolejnym pytaniu uczniowie oceniali program w skali od 1 do 6. Wyniki w obu grupach były niemal identyczne: dziewczęta wystawiły średnią ocenę 4, 28, chłopcy – 4, 22.

Najistotniejsze w całej ankiecie były trzy ostatnie pytania. Miały one uwidocznić zalety i wady programu oraz wskazać niezbędne zmiany. Z przyjemnością mogę stwierdzić, iż uczniowie znaleźli znacznie więcej zalet niż wad. Plusy to między innymi:

- możliwość zdobycia nowej wiedzy
- poznanie teatru „od kuchni”
- doznanie ciekawych doświadczeń
- interesujące spędzanie czasu
- poznanie wielkich twórców
- ułatwienie napisania testu gimnazjalnego
- rozwój intelektualny i emocjonalny
- miłe spędzanie czasu w kulturalnym towarzystwie
- różnorodność zwiedzanych miejsc
- możliwość poznania miejsc, do których bez nauczyciela uczniowie by nie poszli

Tylko 3 osoby nie potrafiły znaleźć żadnych zalet, 10 uczniów natomiast nie wskazało żadnej wady programu. Pozostali najczęściej wspominali to, że nie wszystko było ciekawe (zwłaszcza dla niezainteresowanych), że wyjść było za mało i były za krótkie, że zabrakło wizyty w telewizji i w kinie. Rzeczywiście nie udało nam się zwiedzić katowickiego oddziału TVP, ale po zmianach personalnych w dyrekcji zaprzestano przyjmowania wycieczek szkolnych, natomiast wyjścia do kina nie planowałam.

Podsumowaniem całego programu było pytanie: Co zmieniłabyś / zmieniłbyś w programie „Uczestniczę w kulturze”? Oto propozycje moich wychowanków:

- więcej wyjść do teatru
- więcej wycieczek i to dłuższych
- wycieczka kulturoznawcza
- więcej lekcji teatralnych
- wyjście do kina i do telewizji
- koncerty nie tylko muzyki poważnej
- tematyka zajęć bardziej interesująca młodzież.

Jeden uczeń stwierdził, że zmieniłby wszystko, a 12 osób oznajmiło, iż nie trzeba nic zmieniać. Motywowano to między innymi tym, że program był fajny albo że pani wie, co robi.

Analiza wszystkich wypowiedzi uczniów pozwala stwierdzić, iż udało mi się osiągnąć zakładane cele:

- obcowanie ze sztuką stało się źródłem wiedzy o świecie
- pozwoliło wzbogacić przeżycia estetyczne
- pozostawiło w psychice uczniów trwałe, pozytywne ślady.

Ponadto, obserwując uczniów przez cały czas trwania programu, zauważyłam, że coraz lepiej radzili sobie z różnymi zadaniami, stali się bardziej aktywni i samodzielni. Oto niektóre przykłady:

1. Liczny udział w akademiach szkolnych.
2. Aktywna praca w Samorządzie Szkolnym (min. przewodnicząca tej organizacji).
3. Pomoc w organizacji Dni Otwartych i Dni Patrona Szkoły.
4. Aktywne uczestnictwo we wszystkich konkursach i projektach, mających miejsce w szkole.
5. Reprezentowanie szkoły w wielu konkursach, zawodach, np.
 - a) I miejsce w Miejskim Konkursie Humanistycznym „ Życie i twórczość Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego”
 - b) laureatka Miejskiego Konkursu Plastycznego „ Szukamy nowego Teodora Kalidego”
 - c) wyróżnienie w VIII Ogólnopolskim Konkursie na Recenzję Literacką „ Ale hit!”
 - d) III miejsce (I i II miejsca nie przyznano) w Miejskim Konkursie Recytatorskim „Promuj Śląsk”
 - e) II miejsce w Miejskim Konkursie Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego
 - f) finaliści Wojewódzkiej Olimpiady Historycznej „ Od Jałty do Gdańska”
 - g) finalistka II Regionalnego Konkursu Plastycznego „ Ogród moich marzeń jako inspiracja do wykonania form użytkowych”
 - h) VIII miejsce w III Mistrzostwach Polski Szkół w SCRABBLE.

Najlepszym podsumowaniem działań, jakie podjęłam , są wyniki moich uczniów. W III klasie uzyskali oni najwyższą średnią ocen w szkole-4,35 oraz najwyższy średni wynik z testu humanistycznego-36,73. Mogę zatem stwierdzić, że program wychowawczy przygotowany i zrealizowany przeze mnie zakończył się sukcesem, dlatego, w nieco zmienionej formie, uwzględniając głos uczniów, będę go kontynuowała w pracy z nową klasą.

Praca wykonana przez:
mgr Barbarę Bugdoł
ZSO nr 1 w Chorzowie